

ปิยนุช คงวิทยากุล : ผลกระทบของการพัฒนาการท่องเที่ยวที่มีต่อการใช้ที่ดินและสภาพแวดล้อม
ของเกาะสมุย จังหวัดสุราษฎร์ธานี (The Impact of Tourism Development on Landuse and
Environment of Ko Samui District, Surat Thani Province)

อ.ที่ปรึกษา : รศ. ดร. วรณศิลป์ ธีรพันธุ์, 337 หน้า. ISBN 974-635-765-4.

การวิจัยครั้งนี้มีวัตถุประสงค์ เพื่อศึกษาพัฒนาการของการท่องเที่ยวและผลกระทบของการท่องเที่ยว
ที่มีต่อการใช้ที่ดินและสภาพแวดล้อมที่เกี่ยวข้องเนื่องกับการใช้ที่ดิน รวมถึงการเสนอแนะแนวทางและมาตรการ
ในการป้องกัน เพื่อลดผลกระทบที่เป็นปัญหาต่อพื้นที่

ผลการศึกษาพบว่า พัฒนาการท่องเที่ยวของเกาะสมุยแบ่งออกได้เป็น 4 ช่วง คือช่วงแรก ก่อน พ.ศ.
2513 ช่วงที่ 2 พ.ศ. 2513-2524 ช่วงที่สาม พ.ศ.2525-2529 และช่วงที่ 4 พ.ศ.2530-ปัจจุบัน การ
พัฒนาการท่องเที่ยวของเกาะสมุยได้ก่อให้เกิดการขยายตัวของการใช้ที่ดินในลักษณะการขยายตัวของสถานที่
พักแรมประเภทบังกะโล และโรงแรม แต่ได้เริ่มมีการขยายตัวของอสังหาริมทรัพย์ที่ใช้การท่องเที่ยวเป็นจุด
ขายในช่วงที่ 4 นี้เอง

ผลกระทบที่เกิดขึ้นจำแนกได้เป็น 4 สาขาหลักคือ สาขากายภาพ ได้แก่ ด้านทรัพยากรดิน
ทรัพยากรน้ำ และทรัพยากรอากาศ สาขานิเวศวิทยา ได้แก่ ด้านทรัพยากรสิ่งมีชีวิตบนบกและด้านทรัพยากรสิ่ง
มีชีวิตในน้ำ สาขาคูณค่าการใช้ประโยชน์ของมนุษย์ ได้แก่ ด้านการใช้ที่ดินและโครงสร้างพื้นฐาน และสาขา
คุณค่าต่อคุณภาพชีวิต ได้แก่ ด้านเศรษฐกิจและสังคม สุขทรียภาพและการพักผ่อนหย่อนใจ

ผลกระทบด้านบวกปรากฏในสาขาคูณค่าการใช้ประโยชน์ของมนุษย์และสาขาคูณค่าต่อคุณภาพชีวิต
เท่านั้น ในขณะที่ผลกระทบด้านลบปรากฏในทุกสาขา โดยพื้นที่ที่ได้รับผลกระทบได้แก่พื้นที่ตลอดชายฝั่ง
ทะเลรอบเกาะสมุย โดยเฉพาะในด้านตะวันออกของเกาะสมุย ได้แก่ บริเวณหาดเฉวง หาดละไม อันเป็นแหล่ง
ท่องเที่ยวที่สำคัญของเกาะสมุย พื้นที่ได้รับผลกระทบรองลงมาได้แก่ บริเวณตอนเหนือของเกาะสมุย ได้แก่
หาดแม่รำ หาดบ่อผุด หาดบางรักษ์ หาดเชิงมน หาดยายน้อย นอกจากนี้พื้นที่ตอนในของเกาะซึ่งมีสภาพ
เป็นป่าเขา พรุ หนองน้ำ ป่าชายเลน ก็ได้รับผลกระทบจากการพัฒนาการท่องเที่ยวเช่นกัน โดยมีผลกระทบ
ด้านลบในระดับสูงมากใน 3 สาขา คือ ด้านการใช้ที่ดิน โครงสร้างพื้นฐาน และเศรษฐกิจสังคม

ขณะนี้เกาะสมุยได้ก้าวมาถึงขั้นตอนการเป็นปึกแผ่นตามแนวคิดของ Butler ซึ่งจากผลกระทบที่เกิด
ขึ้นมีแนวโน้มว่าเกาะสมุยจะเข้าสู่ขั้นตอนการหยุดนิ่งและเสื่อมในที่สุด ดังนั้นเพื่อเป็นการแก้ไขและควบคุมผล
กระทบของการท่องเที่ยวต่อการที่ดินของเกาะสมุย จึงเสนอแนะให้มีการกำหนดเขตการใช้ที่ดิน โดยแบ่ง
เป็นเขตพัฒนาการท่องเที่ยว เขตควบคุมการพัฒนาการท่องเที่ยว เขตอนุรักษ์ และเขตสงวน การควบคุมการ
พัฒนาตามแนวยาว การปรับปรุงผังเมืองรวม สำหรับด้านโครงสร้างพื้นฐานเสนอให้หน่วยงานที่เกี่ยวข้องมี
การปรับปรุงมาตรฐานและระบบถนน การเก็บและกำจัดขยะ การจัดการน้ำบาดิน้ำเสีย แหล่งน้ำดิบเพื่อการ
ประปา

ภาควิชา การวางแผนภาคและเมือง
สาขาวิชา การวางแผนภาค
ปีการศึกษา 2540

ลายมือชื่อนิติ วรณศิลป์ ธีรพันธุ์
ลายมือชื่ออาจารย์ที่ปรึกษา
ลายมือชื่ออาจารย์ที่ปรึกษาร่วม